

Väljaandja: Riigikogu
Akti liik: seadus
Teksti liik: algtekst
Jõustumise kp: 29.03.2015
Avaldamismärge: RT I, 19.03.2015, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
11.03.2015 otsus nr 629

Kriminaalmenetluse seadustiku ja teiste seaduste muutmise seadus

Vastu võetud 18.02.2015

§ 1. Kriminaalmenetluse seadustiku muutmine

Kriminaalmenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 12 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kohtu loal võivad kinnist kohtuistungit jälgida uurimisasutuse ametnik, kohtuametnik, tunnistaja, asjatundja, ekspert, tõlk ning kannatanu ja süüdistatava lähedane käesoleva seadustiku § 71 lõike 1 tähenduses.”;

2) seadustikku täiendatakse §-ga 23¹ järgmises sõnastuses:

„§ 23¹. Kohtuametnik

(1) Asja lahendamist ettevalmistava või muu korraldava määruse, mille peale ei saa seadusest tulenevalt edasi kaevata, sealhulgas avalduse, taotluse või kaebuse käiguta jätmise määruse ja tähtaja andmise ning pikendamise määruse, võib teha ka vastavalt kohtu kodukorrale selleks pädev kohtuametnik.

(2) Kohtulahendi koostamisel või vormistamisel võib kohus kasutada kohtuametniku abi.”;

3) paragrahvi 36 teksti, § 37 lõiget 2, § 39 lõiget 2 ja § 40¹ lõiget 2 täiendatakse pärast sõnu „organi liikme” sõnadega „või pankrotihalduri”;

4) paragrahvi 45 lõike 2 punktis 5 asendatakse sõna „kuus” sõnaga „neli”;

5) paragrahvi 63 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tõend on kahtlustatava, süüdistatava, kannatanu, tunnistaja või asjatundja ütlus, ekspertiisiakt, eksperdi antud ütlus ekspertiisiakti selgitamisel, asitõend, uurimistoimingu, kohtuistungi ja jälitustoimingu protokoll või videosalvestis, samuti muu dokument ning foto või film või muu teabetalletus.”;

6) paragrahvi 91 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Läbiotsimise eesmärk on leida hoonest, ruumist, sõidukist või piirdega alalt asitõendina kasutatav või konfiskeeritav objekt, kriminaalasja lahendamiseks vajalik dokument, asi või isik või kriminaalmenetluses arestitav vara või laip või tabada tagaotsitav. Läbiotsimist võib toimetada, kui esineb põhjendatud kahtlus, et otsitav asub läbiotsimiskohas.

(2) Kui käesolev seadustik ei sätesta teisiti, võib läbiotsimist toimetada prokuratuuri taotlusel eeluurimiskohtuniku määruse või kohtumääruse alusel. Nii eeluurimiskohtuniku määrus kui ka kohtumäärus prokuratuuri läbiotsimistaotluse lahendamise kohta võib olla koostatud pealdisena prokuratuuri taotlusel.

(3) Läbiotsimist võib toimetada prokuratuuri määruse alusel, välja arvatud läbiotsimine notari- või advokaadibüroos või ajakirjanduslikul eesmärgil informatsiooni töötleva isiku juures, kui on alust arvata, et kahtlustatav kasutab või kasutas läbiotsitavat kohta või sõidukit kuriteosündmuse või kohtueelse menetluse ajal, ning isikut kahtlustatakse käesoleva seadustiku § 126² lõikes 2 nimetatud kuriteo toimepanemises.

(4) Läbiotsimismääruses märgitakse:

- 1) mida läbiotsimise eesmärgina otsitakse (edaspidi *otsitav objekt*);
- 2) läbiotsimise põhjendus;
- 3) koht, kus läbiotsimist toimetatakse.

(5) Edasilükkamatul juhul, kui läbiotsimismääruse vormistamine ei ole õigel ajal võimalik, võib käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tingimustel toimetada läbiotsimist prokuratuuri loa alusel, mis on antud taasesitamist võimaldaval viisil.

(6) Läbiotsimise toimetamisel käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 5 nimetatud alustel tuleb sellest läbiotsimisest alustamisele järgneva esimese tööpäeva jooksul prokuratuuri kaudu teatada eeluurimiskohtunikule. Eeluurimiskohtunik otsustab läbiotsimise lubatavaks tunnistamise määrusega, mis võib olla koostatud pealdisena prokuratuuri määrusel.

(7) Läbiotsimist rakendades tutvustatakse isikule, kelle juures läbi otsitakse, või tema täisealisele perekonnaliikmele või selle juriidilise isiku või riigi või kohaliku omavalitsuse asutuse, kelle juures läbi otsitakse, esindajale läbiotsimismäärust. Tutvustamise kohta võetakse määrusele allkiri. Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud juhul selgitatakse läbiotsimist rakendades isikule, kelle juures läbi otsitakse, või tema täisealisele perekonnaliikmele või selle juriidilise isiku või riigi või kohaliku omavalitsuse asutuse, kelle juures läbi otsitakse, esindajale käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud asjaolusid ning põhjusi, miks läbiotsimist toimetatakse edasilükkamatult. Asjaolude selgitamise kohta võetakse läbiotsimisprotokollile allkiri. Vastava isiku või esindaja puudumisel peab kaasama kohaliku omavalitsuse esindaja.

(8) Notaribüroo või advokaadibüroo läbiotsimise juures peab viibima notar või advokaat, kelle juures läbi otsitakse. Kui asjaomane notar või advokaat ei saa läbiotsimise juures viibida, peab läbiotsimise juures viibima notari asendaja või teine sama advokaadibüroo kaudu õigusteenust osutav advokaat, selle võimatuse korral teine notar või advokaat.

(9) Läbiotsimist rakendades tehakse ettepanek anda välja otsitav objekt või näidata laiba või tagaotsitava peidukoht. Kui ettepanek jäetakse täitmata või kui on alust arvata, et seda on järgitud osaliselt, toimetatakse otsinguid.

(10) Läbiotsimise käigus võib ära võtta kõik objektid, mis kuuluvad konfiskeerimisele või on ilmselt kriminaalmenetluses tõendiks, kui need avastati ilma otsinguteta selgesti nähtavast kohast või otsitavate objektide leidmiseks ettevalmistatud mõistlike otsingute käigus.”;

7)paragrahvi 92 täiendatakse lõikega 1¹järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva seadustiku § 91 lõikes 5 nimetatud juhul märgitakse läbiotsimisprotokollis sissejuhatuses § 91 lõikes 4 nimetatud asjaolud ning põhjendus, miks läbiotsimine on edasilükkamatu.”;

8)paragrahvi 126¹⁷lõike 3 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

9)paragrahvi 130 lõiked 2 ja 3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kahtlustatava või süüdistatava võib vahistada prokuratuuri taotlusel ja eeluurimiskohtuniku määruse alusel või kohtumääruse alusel, kui ta võib kriminaalmenetlusest kõrvale hoiduda või jätkuvalt toime panna kuritegusid ning vahistamine on vältimatult vajalik.

(3) Kohtueelses menetluses võib kahtlustatav või süüdistatav olla vahistatud üksnes käesoleva seadustiku §-s 131¹sätetatud tähtaegade piires.”;

10)paragrahvi 130 lõige 3¹tunnistatakse kehtetuks;

11)paragrahvi 130 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Süüdimõistetut võib kohus vahistada süüdimõistva kohtuotsuse täitmise tagamiseks käesoleva seadustiku §-s 429 sätetatud korras.”;

12)paragrahvi 131 lõiked 1–3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Vahistamistaotluse koostamisest teatab prokuratuur kohe vahistatava kaitsjale.

(2) Kahtlustatav või süüdistatav, kelle kohta on koostatud vahistamistaotlus, toimetatakse prokuratuuri korraldusel uurimisasutuse poolt vahistamistaotluse läbivaatamiseks eeluurimiskohtuniku juurde.

(3) Vahistamismääruse tegemiseks tutvub eeluurimiskohtunik kriminaaltoimikuga ja küsitleb vahistatavat vahistamistaotluse põhjendatuse selgitamiseks. Eeluurimiskohtuniku juurde kutsutakse prokurör ja vahistatava taotlusel kaitsja ning kuulatakse nende arvamust. Alaealise vahistatava puhul hindab eeluurimiskohtunik erilise põhjalikkusega vahistamisega kaasnevaid võimalikke negatiivseid mõjusid vahistatule.”;

13)seadustikku täiendatakse §-ga 131¹järgmises sõnastuses:

„§ 131¹. Vahi all pidamise tähtaeg kohtueelses menetluses

(1) Kohtueelses menetluses ei või esimese astme kuriteos kahtlustatav ega süüdistatav olla vahistatud üle kuue kuu ning teise astme kuriteos kahtlustatav ega süüdistatav üle nelja kuu. Alaealine kahtlustatav või süüdistatav ei või kohtueelses menetluses olla vahistatud üle kahe kuu.

(2) Kriminaalasja erilise keerukuse või mahukuse korral või kriminaalmenetluses rahvusvahelise koostööga kaasnevatel erandlikel asjaoludel võib eeluurimiskohtunik riigi peaprokuröri taotlusel pikendada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud vahi all pidamise tähtaega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud tähtaja hulka ei arvata välisriigi väljaandmis- ja loovutamishistuses viibitud aega isiku puhul, kelle väljaandmist Eesti Vabariik on taotlenud, ega välisriigi pädeva asutuse otsusel kohtueelses menetluses vahi all viibitud aega enne kriminaalmenetluse ülevõtmist Eesti Vabariigi poolt.

(4) Isiku vahistamisel annab eeluurimiskohtunik kahtlustatava või süüdistatava vahi all pidamiseks loa kuni kaheksa kuuks. Nimetatud tähtaega võib eeluurimiskohtunik pikendada prokuratuuri põhistatud taotluse alusel korraga kuni kahe kuu võrra, arvestades käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud piiranguid.

(5) Kui kuriteo raskusaste, milles vahistatut kahtlustatakse või süüdistatakse, vahi all pidamise ajal muutub, kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud vastavalt uuele kuriteo kvalifikatsioonile alates ajast, kui on ilmnenud alus isiku kahtlustamiseks või süüdistamiseks uue raskusastme järgi.

(6) Vahi all pidamise tähtaja pikendamise taotlus esitatakse ja vaadatakse läbi käesoleva seadustiku §-s 131 sätestatud korras.”;

14)paragrahvi 134 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Vahistamisest või vahi all pidamise tähtaja pikendamisest keeldumise vormistab eeluurimiskohtunik või kohus määrusega.”;

15)paragrahvi 135 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Eeluurimiskohtunik või kohus võib kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul asendada vahistamise kaitsjoniga. Vahistamise kaitsjoniga asendamise tingimused ja tähtaja võib näha ette vahistamismääruses.”;

16)paragrahvi 137 pealkiri ning lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 137. Kaitsjoni põhjendatuse kontroll

(1) Kahtlustatav, süüdistatav või kaitsja võib eeluurimiskohtunikule või kohtule esitada taotluse kontrollida kaitsjoni põhjendatust kaitsjoni kohaldamisest nelja kuu möödumisel.

(2) Eeluurimiskohtunik vaatab taotluse läbi selle saamisest alates viie päeva jooksul. Eeluurimiskohtniku juurde kutsutakse prokurör ja kaitsja ning vajaduse korral ka isik, kellele kaitsjoni kohaldata. Uue taotluse võib esitada pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaja möödumist eelmise taotluse läbivaatamisest.”;

17)paragrahvi 137 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

18)paragrahvi 137¹lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kahtlustatava, süüdistatava või prokuröri taotlusel võib eeluurimiskohtunik või kohus vahistatu nõusolekul asendada vahistamise kohustusega alluda karistusseadustiku § 75¹lõikes 1 sätestatud elektroonilisele valvele.”;

19)paragrahvi 150 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Nooremale kui 14-aastasele tunnistajale ei tutvustata tema ülekuulamise videosalvestist või muu uurimis- või menetlustoimingu videosalvestist. Nimetatud salvestise võib jätta tutvustamata ka nooremale kui 18-aastasele tunnistajale.”;

20)paragrahvi 152 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Nooremale kui 14-aastasele tunnistajale ei tutvustata tema ülekuulamise videosalvestise või muu uurimis- või menetlustoimingu videosalvestise põhjal koostatud protokoll. Nimetatud protokoll võib jätta tutvustamata ka nooremale kui 18-aastasele tunnistajale.”;

21)paragrahvi 163 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui isik kutsutakse menetleja juurde käesoleva seadustiku §-s 164 sätestatud korras, märgitakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teatisele telefoni või muu sidevahendi number, millel on kutse edastatud.”;

22)paragrahvi 164 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Isik kutsutakse uurimisasutusse, prokuratuuri ja kohtusse telefoni või muu tehnilise sidevahendi kaudu edastatud kutsega.”;

23)paragrahvi 172 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Ennistamist võib taotleda 14 päeva jooksul alates päevast, millal takistus ära langes.”;

24)paragrahvi 185 lõike 2 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui apellatsioonimenetluses tehakse käesoleva seadustiku § 337 lõike 1 punktis 1 nimetatud lahend, jäävad menetluskulud selle isiku kanda, kelle huvides apellatsioon on esitatud.”;

25)paragrahvi 186 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui kassatsioonimenetluses tehakse üks käesoleva seadustiku § 361 lõike 1 punktides 2–7 nimetatud lahend, kannab menetluskulud riik.

(2) Kui kassatsioonimenetluses tehakse käesoleva seadustiku § 361 lõike 1 punktis 1 nimetatud lahend, jäävad menetluskulud selle isiku kanda, kelle huvides kassatsioon on esitatud. Kui kassatsiooni esitaja on prokuratuur, kannab menetluskulud riik.”;

26)paragrahvi 187 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui määruskaebust ei rahuldata, jäävad menetluskulud selle isiku kanda, kelle huvides määruskaebus on esitatud. Kui rahuldamata jäetud määruskaebus on esitatud kahtlustatava, süüdistatava või kolmanda isiku huvides, otsustatakse määruskaebuse lahendamise menetluses tekkinud menetluskulu hüvitamiseks kohustatud isik kriminaalasjas lõpplahendi tegemisel, juhindudes käesoleva seadustiku §-des 180–184, 187¹ ja 188 sätestatust.”;

27)paragrahvi 202 lõike 2 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) läbida sihtotstarbeline sotsiaalprogramm või alluda ettenähtud sõltuvusravile ning mitte tarvitada narkootikume.”;

28)paragrahvi 202 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1–3 loetletud kohustuste täitmise tähtaeg ei või ületada kuut kuud. Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 4 ja 5 nimetatud kohustuste täitmise tähtaeg ei või olla pikem kui kaheksateist kuud.”;

29)paragrahvi 203¹ lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Kui isik, kelle suhtes on kriminaalmenetlus lõpetatud käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt, ei täida talle pandud kohustusi või paneb kuue kuu jooksul pärast menetluse lõpetamist sama kannatanu suhtes toime uue tahtliku kuriteo, uuendab kohus prokuratuuri taotlusel kriminaalmenetluse oma määrusega.”;

30)paragrahvi 206 lõiget 2 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:

„5) kolmandale isikule või tema esindajale.”;

31)paragrahvi 212 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) Maksu- ja Tolliamet maksualases ja tollieeskirjade rikkumise kuriteos, narkootilise ja psühhotroopse aine üle piiri toimetamisega seotud kuriteos ning karistusseadustiku §-s 421¹ ettenähtud teos, välja arvatud juhul, kui teo objektiks oli radioaktiivne aine, lõhkeaine või laskemoon koguses, mis ületab relvaseaduse § 46 lõikes 5 sätestatud piirmäära, või relvade laskekõlbmatuks muutmise tehnilistele nõuetele täielikult mittevastav tulirelv, ning karistusseadustiku §-s 421² ettenähtud teos, kui selle objektiks oli inimõiguste rikkumiseks kasutatav kaup või sellega seotud teenus.”;

32)paragrahvi 221¹ lõiked 1–4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mille eest võib seaduse kohaselt mõista vangistuse, mille võib asendada narkomaanide sõltuvusraviga või osaliselt asendada seksuaalkurjategijate kompleksraviga, võivad uurimisasutus ja prokuratuur ekspertiisimäärusega nõuda kohtupsühhiaatriaekspertidilt või kohtuseksuoloogiaekspertidilt arvamust kahtlustatavale või süüdistatavale sõltuvusravi või kompleksravi kohaldamise vajalikkuse kohta.

(2) Kohus võib vajaduse korral nõuda narkomaanide sõltuvusravi või seksuaalkurjategijate kompleksravi kohaldamiseks vajalikke lisaandmeid. Kui nendest andmetest või kohtupsühhiaatriaekspertidilt või kohtuseksuoloogiaekspertidilt saadud arvamusest tulenevalt on vajalik, võib menetleja nõuda kohtuarstliku ekspertiisi tegemist.

(3) Kohtupsühhiaatriaekspert või kohtuseksuoloogiaekspert selgitab välja kahtlustatava või süüdistatava terviseseisundi ja koostab selle kohta ekspertiisiakti. Ekspertiisiakt esitatakse menetlejale kolmekümne päeva jooksul määruse saamisest arvates.

(4) Uurimisasutus ja prokuratuur võivad pöörduda kahtlustatava või süüdistatava elukoha järgse vangla kriminaalhooldusosakonna poole taotlusega anda arvamus narkomaanide sõltuvusravi või seksuaalkurjategijate kompleksravi kohaldamise võimalikkuse kohta, lähtudes kahtlustatava või süüdistatava isikust, tema elutingimustest ja majanduslikust seisukorrast.”;

33)paragrahvi 234 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Süüdistatav ja prokuratuur võivad lühimenetluse kohaldamise taotlusest loobuda enne kohtuliku uurimise lõpetamist. Kui süüdistatav või prokuratuur loobub lühimenetluse kohaldamise taotlusest kohtulikul arutamisel, teeb kohus käesoleva seadustiku § 238 lõike 1 punktis 1 sätestatud lahendi.”;

34)paragrahvi 239 lõike 2 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) kui sellega ei nõustu kannatanu, tsiviilkostja või kolmas isik.”;

35)paragrahv 243 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 243. Kokkuleppemenetluse kohaldamiseks tsiviilkostjalt ja kolmandalt isikult saadud nõusoleku kohta koostatud protokoll

(1) Kokkuleppemenetluse kohaldamiseks tsiviilkostjalt või kolmandalt isikult saadud nõusoleku kohta koostatud protokoll kantakse:

- 1) protokoll koostamise aeg ja koht;
- 2) protokoll koostaja ametinimetus ja nimi;
- 3) kahtlustatava või süüdistatava nimi;
- 4) tsiviilkostja või kolmanda isiku nimi, elu- või asukoht ja aadress, isikukood või selle puudumisel sünniaeg, kodakondsus ning töökoht või õppeasutus;
- 5) märge selle kohta, kas tsiviilkostjale või kolmandale isikule on selgitatud tema õigusi kokkuleppemenetluses ja kokkuleppemenetluse tagajärgi;
- 6) tsiviilkostja nõusolek kokkuleppemenetluse kohaldamise ja tema vastu esitatud kannatanu tsiviilhagiga;
- 7) kolmanda isiku nõusolek tema seadusega kaitstud õiguste ja vabaduste kohta tehtava otsustusega.

(2) Protokollile kirjutavad alla prokurör ja tsiviilkostja või kolmas isik.

(3) Tsiviilkostjal ja kolmandal isikul ei ole õigust loobuda antud nõusolekust.”;

36)paragrahvi 244 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

37)paragrahvi 244 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui prokuratuur ja kahtlustatav või süüdistatav ning tema kaitsja ei jõua käesoleva seadustiku § 245 lõikes 1 sätestatud tingimustes kokkuleppele, jätkatakse kriminaalmenetlust üldkorras.”;

38)paragrahvi 245 lõiget 1 täiendatakse punktidega 11 ja 12 järgmises sõnastuses:

- „11) süüdistatava vastu esitatud tsiviilhagi alus ja ese;
- 12) süüdistatava poolt hüvitatavad kriminaalmenetluse kulud võimaluse korral absoluutsummana.”;

39)paragrahvi 258 lõiget 1 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

„2¹) kui kaitseakt ei vasta käesoleva seadustiku § 227 lõikes 3 sätestatud nõuetele;”;

40)paragrahvi 262 lõiget 1 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

„2¹) kaitseakti täiendamiseks või uue kaitseakti koostamiseks viie tööpäeva jooksul eelistungi toimumisest arvates, kui kaitseakt ei vasta käesoleva seadustiku § 227 lõikes 3 sätestatud nõuetele;”;

41)paragrahv 268¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 268¹. Kriminaalasja üldmenetluses arutamise terviklikkus

(1) Üldmenetluses kriminaalasja arutav maakohtu kohtukoosseis lähtub kriminaalasja arutamise planeerimisel terviklikkuse, järjestikkuse ja pikemate katkestusteta arutamise põhimõttest ning seab eesmärgiks jõuda kiiresti kohtulahendini.

(2) Kohus, lähtudes kriminaalasjade üldmenetluses arutamiseks koostatud ajakavast, leiab võimaluse paralleelselt arutada üldmenetluses arutamiseks kohtusse saadetud kriminaalasja, kui:

- 1) kriminaalasjas süüdistatakse isikut alaealisena kuriteo toimepanemises;
- 2) kriminaalasjas on süüdistatavale kohaldatud tõkendina vahistamist ja kohus peab vajalikuks jätkata nimetatud tõkendi kohaldamist.

(3) Üldmenetluses arutatava kriminaalasja kohtumenetluse vältimatul edasilükkamisel või kohtumenetluse ajakavas tekkinud arutamise vaheaegade tõttu on kohtul õigus alustada teise üldmenetluses arutamiseks kohtusse saadetud kriminaalasja arutamist, kui see ei kahjusta eelmise asja kohtuliku arutamise ajakava. Samuti on arutatava kriminaalasja kohtumenetluse vältimatu edasilükkamise korral kohtul õigus alustada järgmise üldmenetluses arutamiseks planeeritud kriminaalasja arutamist selle ajakava kohaselt.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud põhjustel alustatud teise kriminaalasja kohtuliku arutamise võib kohus viia lõpule paralleelselt eelnevalt alustatud kriminaalasja kohtuliku arutamisega, seades kõigis arutatavates kriminaalasjades eesmärgiks jõuda kiiresti kohtulahendini.

(5) Kohus ei ole seotud kriminaalasjade kohtusse saabumise järjekorraga, vaid kriminaalasja tervikliku arutamise ja viivitusteta kohtulahendini jõudmise eesmärgil on kohtul õigus asuda arutama saabumise järjekorrast sõltumata kriminaalasja, võttes arvesse arutamisele võetava kriminaalasja mahukust.”;

42)paragrahvi 285 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Kui kriminaalasjas on esitatud tsiviilhagi, teeb kohtunik kannatanule või tema esindajale ettepaneku anda ülevaade tsiviilhagist ja seda kinnitavatest tõenditest, mida prokuröri avakõnes ei käsitletud, või avaldab ise tsiviilhagi.”;

43)paragrahvi 285 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Pärast kannatanu või kannatanu esindaja esinemist või tsiviilhagi avaldamist kohtu poolt teeb kohtunik süüdistatavale, kaitsjale, tsiviilkostjale ja tsiviilkostja esindajale ettepaneku anda aramus, kas tsiviilhagi on põhjendatud.”;

44)paragrahvi 315 lõike 5 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) selgitab, et apellatsiooniõiguse kasutamise soovist tuleb maakohtule kirjalikult teatada seitsme päeva jooksul alates kohtuotsuse resolutiivosa kuulutamisest, ja selgitab selle õiguse kasutamise soovist teatamise tagajärgi käesoleva seadustiku § 319 lõike 1 teise lause kohaselt.”;

45)paragrahvi 317 lõiget 1 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

„Kohus saadab kohtulahendi koopia kohtumenetluse poolele, kes ei võtnud osa kohtuotsuse kuulutamisest.”;

46)paragrahvi 319 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Apellatsiooniõiguse kasutamise soovist teatatakse otsuse teinud kohtule kirjalikult seitsme päeva jooksul alates kohtuotsuse resolutiivosa kuulutamisest. Kui üks kohtumenetluse pool on nimetatud tähtaja jooksul teatanud appellatsiooniõiguse kasutamise soovist ega ole sellest loobunud, on ülejäänud kohtumenetluse pooltel appellatsiooniõiguse olenemata sellest, kas nad ise on appellatsiooniõiguse kasutamise soovist teatanud. Apellatsiooniõiguse kasutamise soovist võib teatada ka elektrooniliselt.

(2) Apellatsioon esitatakse ringkonnakohtule kirjalikult 15 päeva jooksul alates otsuse avalikult teatavakstegemisest.

(3) Vahistatud süüdistatav või tema kaitsja võib esitada appellatsiooni 15 päeva jooksul alates süüdistatavale kohtuotsuse koopia kätteandmisele järgnevast päevast.

(4) Apellatsioon jäetakse läbi vaatamata ja tagastatakse kohtumääruse alusel, kui appellatsioonitähhtaeg on mööda lastud.

(5) Apellatsioonitähhtaeg peatub riigi õigusabi taotluse esitamisega. Sellisel juhul hakkab appellatsioonitähhtaeg uuesti kulgema riigi õigusabi taotluse lahendamise määruse kättetoimetamisest kaitsjale või riigi õigusabi andmisest keeldumisest.

(6) Kui kohus kriminaalasja lahendamisel tehtud kohtuotsuse resolutiivosas tunnistab kohaldamisele kuuluva õigustloova akti põhiseadusega vastuolus olevaks ja jätab selle kohaldamata, arvestatakse appellatsioonitähhtaega

kohaldamata jäetud õigustloova akti kohta Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve korras tehtud lahendi kuulutamises arvates.

(7) Ringkonnakohus võib apellatsioonitähataja apellandi taotlusel ennistada, kui ta tunnistab selle möödalastuks mõjuval põhjusel. Tähtaja ennistamise või sellest keeldumise kohta teeb ringkonnakohus määruse.”;

47)paragrahv 320 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 320. Kohtutoimiku väljanõudmine ja sellega tutvumine

(1) Ringkonnakohus nõuab apellatsiooni saamisel asja menetlenud maakohult viivitamata välja kohtutoimiku. Maakohus saadab kohtutoimiku ringkonnakohtule viivitamata pärast üleandmisnõude saamist.

(2) Süüdistataval on õigus kohtutoimikuga tutvuda kaitsja vahendusel.”;

48)paragrahvi 321 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) apellandi nimi, menetlusseisund ning elu- või asukoht, aadress ja telefoninumber;”;

49)paragrahvi 321 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Kui süüdistatav valib endale kaitsja ise, märgitakse apellatsioonis kaitsja aadress ja tema telefoninumber.”;

50)paragrahvi 322 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Ringkonnakohus teeb apellatsiooni esitamise selle saamisest alates kolme päeva jooksul teatavaks kohtumenetluse poolele, kelle huve see puudutab.”;

51)paragrahvid 323 ja 324 tunnistatakse kehtetuks;

52)paragrahv 326 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 326. Apellatsiooni käiguta ja läbi vaatamata jätmine

(1) Kui apellatsioon ei ole käesoleva seadustiku § 321 nõuete kohane, jätab kohtunik selle määrusega käiguta ja annab tähtaja puuduste kõrvaldamiseks.

(2) Kohtunik koostab apellatsiooni läbi vaatamata jätmise määruse ja tagastab apellatsiooni apellandile, kui:

- 1) apellatsioon on esitatud pärast käesoleva seadustiku §-s 319 sätestatud apellatsioonitähataja möödumist ja tähtaja ennistamise taotlust ei ole esitatud või kui kohus on jätnud tähtaja ennistamata;
- 2) apellant ei ole käesoleva seadustiku § 319 lõikes 1 ettenähtud tähtaja jooksul teatanud otsuse teinud kohtule kirjalikult apellatsiooniõiguse kasutamise soovist, kui sellest teatamine oli kohustuslik;
- 3) apellatsiooni on esitanud isik, kellel ei ole käesoleva seadustiku § 318 järgi apellatsiooniõigust;
- 4) apellant ei ole tähtaja jooksul kõrvaldanud apellatsiooni puudusi ega põhjendanud nende kõrvaldamata jätmist;
- 5) kohtuistung alguseks on apellatsioonist loobunud.

(3) Ringkonnakohus võib apellatsiooni määrusega jätta läbi vaatamata ka juhul, kui kriminaalasja arutav kohtukoosseis üksmeelselt leiab, et apellatsioon on ilmselt põhjendamatu.”;

53)paragrahvi 331 lõige 1¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1¹) Üldjuhul vaatab ringkonnakohus kriminaalasja läbi kirjalikus menetluses. Sel juhul määrab ringkonnakohus ja teeb apellatsioonimenetluse pooltele teatavaks:

- 1) kohtukoosseisu;
- 2) tähtaja, mille jooksul apellatsioonimenetluse pooled võivad kohtule esitada oma kirjalikke seisukohti, samuti taandusi ja muid taotlusi, ning nende esitamise viisi;
- 3) otsuse avalikult teatavakstegemise aja ja viisi;
- 4) muud asjaolud, mida ringkonnakohus peab oluliseks.”;

54)paragrahvi 339 lõike 1 punkt 11 tunnistatakse kehtetuks;

55)paragrahvi 345 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kassatsiooniõiguse kasutamise soovist teatatakse ringkonnakohtule kirjalikult seitsme päeva jooksul alates kohtuotsuse resolutiivosa kuulutamisest või kantselei kaudu teatavaks tegemisest. Kui üks kohtumenetluse pool on nimetatud tähtaja jooksul teatanud kassatsiooniõiguse kasutamise soovist ega ole sellest loobunud,

on ülejäänud kohtumenetluse pooltel kassatsiooniõigus olenemata sellest, kas nad ise on kassatsiooniõiguse kasutamise soovist teatanud. Kassatsiooniõiguse kasutamise soovist võib teatada ka elektrooniliselt.

(2) Kassatsioon esitatakse Riigikohtule kirjalikult 30 päeva jooksul alates otsuse avalikult teatavastegemisest.”;

56)paragrahvi 345 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Kui ringkonnakohus tunnistab kriminaalasja lahendamisel kohtuotsuse resolutiivosas kohaldamisele kuuluva õigustloova akti põhiseadusega vastuolus olevaks ja jätab selle kohaldamata, arvestatakse kassatsioonitähataega kohaldamata jäetud õigustloova akti kohta Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve korras tehtud lahendi kuulutamisest arvates.”;

57)paragrahvi 349 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Riigikohus otsustab mõistliku aja jooksul pärast kassatsioonile vastamiseks antud tähtaja möödumist määrusega kassatsiooni menetluse võtmise või sellest keeldumise.”;

58)paragrahvi 349 lõike 5 neljandas lauses asendatakse sõna „seitsme” arvuga „30”;

59)paragrahvi 350 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui esineb kassatsiooni läbivaatamist takistav puudus, mida ilmselt saab kõrvaldada, annab kohus määrusega kassaatorile mõistliku tähtaja puuduse kõrvaldamiseks ning jätab kassatsiooni seniks käiguta.”;

60)paragrahvi 350 lõiget 2 täiendatakse punktiga 3¹ järgmises sõnastuses:

„3¹) kassaator ei ole käesoleva seadustiku § 345 lõikes 1 ettenähtud tähtaja jooksul teatanud ringkonnakohtule kirjalikult kassatsiooniõiguse kasutamise soovist, kui sellest teatamine oli kohustuslik;”;

61)paragrahvi 352 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Üldjuhul vaatab Riigikohus kriminaalasja läbi kirjalikus menetluses. Sel juhul määrab Riigikohus ja teeb kassatsioonimenetluse pooltele teatavaks:

- 1) kohtukoosseisu;
- 2) tähtaja, mille jooksul kassatsioonimenetluse pooled võivad kohtule esitada oma kirjalikke seisukohti, samuti taandusi ja muid taotlusi, ning nende esitamise viisi;
- 3) otsuse avalikult teatavastegemise aja ja viisi;
- 4) muud asjaolud, mida Riigikohus peab oluliseks.”;

62)paragrahvi 352 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kui kassatsioonimenetluse pooltele ei ole käesoleva seadustiku § 348¹ lõikes 1 sätestatud korras kassatsiooni koopiat saadetud, lisatakse see teatele.”;

63)paragrahv 354 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 354. Kriminaalasja läbivaatamine kriminaalkolleegiumi kogu koosseisus

(1) Kui Riigikohtu kriminaalkolleegiumi kolmeliikmelises koosseisus tekivad seadust kohaldades põhimõttelist laadi eriarvamused või kui on alust arvata, et vajalikuks osutub kriminaalkolleegiumi varasemas kohtulahendis seaduse kohaldamise kohta esitatud seisukoha muutmine, antakse kriminaalasi kohtumäärusega läbi vaadata kriminaalkolleegiumi kogu koosseisule, mille koosseisus peab olema vähemalt viis riigikohtunikku.

(2) Kriminaalasja läbivaatamisel kriminaalkolleegiumi kogu koosseisus on eesistujaks kriminaalkolleegiumi esimees, tema puudumisel aga ametialaselt vanim kriminaalkolleegiumi liige, võrdse ametialase vanuse puhul vanim liige.”;

64)paragrahvi 355 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui Riigikohtu kriminaalkolleegium peab kriminaalasja läbi vaadates vajalikuks seaduse tõlgendamisel muuta Riigikohtu teise kolleegiumi või erikogu viimases kohtulahendis esitatud seisukohta või kui see on vajalik seaduse ühetaolise kohaldamise tagamiseks, antakse kriminaalasi kohtumäärusega läbi vaadata Riigikohtu erikogule.”;

65)paragrahvi 363 lõiked 6 ja 7 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Riigikohtu otsus jõustub avalikult teatavastegemise päeval ja edasikaebamisele ei kuulu.

(7) Riigikohtu otsus peab olema Riigikohtu kantseleis kättesaadav hiljemalt kolmekümne päeva möödumisel Riigikohtu istungist või kassatsioonimenetluse pooltele seisukohtade esitamiseks antud tähtpäevast kirjalikus menetluses. Vajaduse korral võib seda tähtaega määrusega pikendada kuni 60 päevani.”;

66)paragrahvi 369 lõike 3 punktis 1 asendatakse sõna „vandeadvokaat” sõnaga „advokaat”;

67)paragrahvi 384 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Määruskaebuse esitamisel järgitakse käesoleva seadustiku 11. või 12. peatüki sätteid, arvestades käesolevas peatükis sätestatud erisusi.”;

68)paragrahvi 385 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) menetlustoiminguks loa andmise määrus, välja arvatud vahistamise ja vahistamisest keeldumise, riigi peaprokuröri taotluse alusel vahistamise tähtaja pikendamise või sellest keeldumise, väljaandmisvahistamise, isiku raviausutusse sundpaigutamise, vara arestimise, posti- või telegraafisaadete arestimise, ametist kõrvaldamise, ajutise lähenemiskeelu kohaldamise ja alaealise kasvatuse eritingimusi vajavate õpilaste kooli paigutamise või tema seal viibimise tähtaja pikendamise ja kohtu poolt jälitustoiminguks loa andmise määrus;”;

69)paragrahvi 385 punkt 6 tunnistatakse kehtetuks;

70)paragrahvi 387 lõikes 1 asendatakse sõna „kümne” arvuga „15”;

71)paragrahvi 387 lõiked 2 ja 3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Vahistamise ja vahistamisest keeldumise, riigi peaprokuröri taotluse alusel vahistamise tähtaja pikendamise või sellest keeldumise, väljaandmisvahistamise, isiku raviausutusse sundpaigutamise, vara arestimise, posti- või telegraafisaadete arestimise, ametist kõrvaldamise, alaealise kasvatuse eritingimusi vajavate õpilaste kooli paigutamise ja jälitustoiminguks loa andmise määrus peale esitatakse määruskaebus kümne päeva jooksul alates päevast, millal isik sai vaidlustatavast kohtumäärusest teada või pidi teada saama:

1) ringkonnakohtule vaidlustatud kohtumääruse teinud maakohu kaudu, kui vaidlustatud kohtumääruse on teinud maakohus;

2) Riigikohtule, kui vaidlustatud kohtumääruse on teinud ringkonnakohtu.

(3) Kui kohus tunnistab kriminaalasjas tehtud määrusega kohaldamisele kuuluva õigustloova akti põhiseadusega vastuolus olevaks ja jätab selle kohaldamata, arvestatakse määruskaebuse esitamise tähtaega kohaldamata jäetud õigustloova akti kohta Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve korras tehtud lahendi kuulutamisest arvates.”;

72)paragrahvis 407 asendatakse sõnad „või alaealise seaduslik esindaja” sõnadega „, alaealine või tema seaduslik esindaja”;

73)paragrahvi 408 lõiget 2 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

„Kui kohtuotsuse vaidlustamise tähtaeg ennistatakse, loetakse, et kohtuotsus ei ole jõustunud.”;

74)paragrahvi 408 lõiget 4 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

„Kui kohtumääruse vaidlustamise tähtaeg ennistatakse, loetakse, et kohtumäärus ei ole jõustunud.”;

75)paragrahvi 414 lõike 1 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Teatistes märgitakse, et määratud ajaks vanglasse ilmumata jäämise korral kohaldatakse isikule sundtoomist vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 3 või isik vahistatakse vangla taotlusel käesoleva seadustiku §-s 429 sätestatud korras.”;

76)paragrahvi 419²lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Narkomaanide sõltuvusravi ning seksuaalkurjategijate kompleksravi ettevalmistamise, täitmise ja järelevalve korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

77)paragrahvi 426 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui täitmiskohtunik keeldub süüdimõistetu tingimisi enne tähtaja lõppemist vangistusest vabastamisest, võib ta määrata vangistusseaduse § 76 lõikes 3 sätestatud kuuekuulisest või lõikes 4 sätestatud ühe aasta pikkusest tähtajast pikema või lühema tähtaja, millal vabastamise küsimust uuesti arutada.”;

78)paragrahvi 429 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Täitmiskohtunik võib vangla, kriminaalhooldusametniku või kohtutäituri taotlusel või rahvusvaheliseks kriminaalmenetlusalaseks koostööks pädevalt õigusasutuselt isiku välisriigis viibimise kohta teabe saamisel vahistada süüdimõistetu, kui see hoidub või võib hoiduda kõrvale süüdimõistva kohtuotsuse täitmisest ning kohtul on piisav alus eeldada, et:

- 1) tingimisi mõistetud vangistus pööratakse täitmisele;
- 2) tingimisi enne tähtaega vangistusest vabastamisel kandmata jäänud karistuse osa pööratakse täitmisele;
- 3) üldkasuliku tööga asendatud vangistus pööratakse täitmisele;
- 4) rahaline karistus asendatakse aresti, vangistuse või üldkasuliku tööga;
- 5) varaline karistus asendatakse vangistusega või
- 6) vangistusega karistatud süüdimõistetu asub väljaspool Eesti Vabariigi territooriumi.”;

79)paragrahvi 489⁶lõike 1 punkt 18 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„18) organiseeritud või relvastatud vargus või röövimine;”;

80)seadustiku 19. peatüki 8. jagu täiendatakse 1¹. jaotisega järgmises sõnastuses:

„1¹. jaotis
Euroopa Liidu liikmesriigis tehtud vahistamise asemel alternatiivse kriminaalmenetlust
tagava meetme kohaldamise otsuse vastastikune tunnustamine ja täitmine

1. alljaotis
Üldsätted

§ 489¹⁸. Euroopa tõkendi tunnistus

Euroopa tõkendi tunnistus on Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva õigusasutuse tehtud taotlus teisele Euroopa Liidu liikmesriigile tunnustada otsust, millega allutatakse füüsiline isik vahistamise asemel ühele või mitmele kriminaalmenetlust tagavale meetmele (edaspidi *tagav meede*), ning teostada tagava meetme täitmise üle järelevalvet.

§ 489¹⁹. Üldtingimused

- (1) Tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamine käesoleva jaotise sätete kohaselt on lubatud juhul, kui tagava meetme kohaldamise otsuse aluseks olev tegu on kuritegu Eesti karistusseadustiku kohaselt.
- (2) Eesti tunnustab tagava meetme kohaldamise otsust, sõltumata teo karistatavusest Eesti karistusseadustiku järgi, kui tegemist on käesoleva seadustiku § 489⁶lõikes 1 nimetatud süüteoga.

§ 489²⁰. Tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamise kriteeriumid

- (1) Eesti tunnustab tagava meetme kohaldamise otsust, kui see on tehtud isiku suhtes, kelle seaduslik alaline elukoht on Eestis ning kes on tagavast meetmest teavitatuna nõus Eestisse tagasi pöörduma.
- (2) Eesti võib tunnustada tagava meetme kohaldamise otsust, kui see on tehtud isiku suhtes, kelle seaduslik alaline elukoht ei ole Eestis, ainult juhul, kui tagavale meetmele allutatud isik soovib asuda Eestisse elama ja täidetud on järgmised tingimused:
 - 1) ta on seda taotlenud;
 - 2) puuduvad isiku Eestisse elama asumist takistavad asjaolud ja talle on võimalik väljastada Eesti elamisluba;
 - 3) tal on perekondlikke või muid kaalukaid sidemeid Eesti riigiga;
 - 4) Eestis on võimalik tagada tõhus järelevalve tagava meetme täitmise üle ebaproportsionaalselt suurte kuludeta.

§ 489²¹. Tagavate meetmete liigid

- (1) Tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamine ning Euroopa tõkendi tunnustuse edastamine Euroopa Liidu liikmesriigi pädevale asutusele käesoleva jaotise kohaselt on lubatud üksnes järgmiste tagavate meetmete suhtes:
 - 1) kohustus teavitada täitva riigi pädevat asutust mis tahes elukohamuutusest eelkõige selleks, et saada kätte kutse;
 - 2) kohustus mitte siseneda taotleva või täitva riigi teatavatesse paikadesse või kindlaksmääratud piirkondadesse;
 - 3) kohustus viibida vajaduse korral kindlaksmääratud aegadel kindlaksmääratud kohas;
 - 4) kohustus, mis sisaldab piiranguid täitva riigi territooriumilt lahkumise kohta;
 - 5) kohustus ilmuda kindlaksmääratud aegadel konkreetse asutusse;
 - 6) kohustus vältida kontakte konkreetsete isikutega, kes on seotud väidetavalt toimepandud kuriteoga.
- (2) Euroopa tõkendi tunnustuse edastamine Euroopa Liidu liikmesriigi pädevale asutusele käesoleva jaotise kohaselt on lubatud ka käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatavate tagavate meetmete puhul, kui liikmesriik on selliste tagavate meetmete täitmise üle järelevalve teostamiseks nõusoleku andnud.

§ 489²². Tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamisest keeldumise alused

- (1) Tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamine ei ole lubatud, kui:
 - 1) tagavale meetmele allutatud isik ei ole käesoleva seadustiku § 489²⁰lõikes 1 või 2 nimetatud isik;
 - 2) kuritegu on Eesti karistusseadustiku järgi aegunud ja selle kohta kehtib Eesti karistusõigus;

- 3) tagava meetme kohaldamise otsusega seotud tegu ei ole kuritegu Eesti karistusseadustiku kohaselt, välja arvatud käesoleva seadustiku § 489⁶ lõikes 1 sätestatud juhul;
- 4) tagavale meetmele allutatud isiku suhtes on tagava meetme aluseks olevas süüteos jõustunud kohtulahend või süüteomenetluse lõpetamise määrus;
- 5) taotlus ei ole esitatud Euroopa tõkendi tunnistuse vormi kasutades, see on puudulik või ei vasta selgelt selle aluseks olevale otsusele ning esinevaid puudusi ei ole kõrvaldatud selleks määratud mõistliku aja jooksul;
- 6) tagavale meetmele allutatud isik on alla neljateistaastane;
- 7) tagavale meetmele allutatud isikul on Eesti Vabariigis puutumatus või välislepingus ettenähtud eesõigused, mis ei võimalda tagava meetme täitmise üle järelevalvet teostada, või
- 8) kohaldatud tagavat meedet ei ole nimetatud käesoleva seadustiku § 489²¹ lõikes 1.

(2) Tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamisest võib keelduda, kui:

- 1) tagavale meetmele allutatud isiku suhtes on sama süüteoga seoses kohaldatud tagav meede Eesti Vabariigis;
- 2) tagava meetme rikkumise korral peaks keelduma isiku loovutamisest käesoleva seadustiku §-s 492 nimetatud põhjustel või
- 3) kohaldatud tagav meede ei ole kooskõlas Eesti kriminaalmenetluses kohaldatavate kriminaalmenetlust tagavate meetmetega ning selle kohandamine ei ole käesoleva seadustiku § 489²⁷ lõikes 2 sätestatud tingimuse tõttu võimalik.

§ 489²³. Teavitamine ja konsulteerimine

(1) Prokuratuur või kohus teavitab viivitamata taotleva riigi pädevat asutust kirjalikku taasesitamist võimaldaval viisil:

- 1) asjaolust, et esineb alus jätta tagava meetme kohaldamise otsus tunnustamata käesoleva seadustiku § 489²² lõike 1 punktides 1–4 nimetatud põhjusel, ning palub vajaduse korral esitada lisateavet;
- 2) tagavale meetmele allutatud isiku elukohamuutusest;
- 3) käesoleva seadustiku § 489³⁰ lõikes 4 sätestatud maksimaalsest ajavahemikust, mille vältel võib Eestis tagava meetme täitmise üle järelevalvet teostada;
- 4) asjaolust, et tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamise peale on esitatud kaebus;
- 5) asjaolust, et tagava meetme täitmise üle on võimatu järelevalvet teostada, sest pärast Euroopa tõkendi tunnistuse ja tagava meetme kohaldamise otsuse Eestile edastamist ei ole isikut võimalik Eesti territooriumilt leida;
- 6) tagava meetme rikkumisest ja muudest tähelepanekutest, mis võivad kaasa tuua käesoleva seadustiku §-s 489²⁴ nimetatud edasise otsuse tegemise;
- 7) asjaolust, et tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamisest oleks võimalik keelduda käesoleva seadustiku § 489²² lõike 2 punktis 2 nimetatud alusel, kuid Eesti on sellegipoolest valmis tagava meetme kohaldamise otsust tunnustama;
- 8) otsusest tagava meetme täitmise üle järelevalve lõpetada.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 6 nimetatud teatise vormi kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(3) Prokuratuur või kohus teavitab viivitamata täitva riigi pädevat asutust kirjalikku taasesitamist võimaldaval viisil:

- 1) käesoleva seadustiku §-s 489²⁴ nimetatud otsuse tegemisest;
- 2) asjaolust, et tagava meetme kohaldamise otsuse peale on esitatud kaebus;
- 3) asjaolust, et tagava meetme täitmise üle on vaja järelevalvet teostada kauem, kui on Euroopa tõkendi tunnistusele märgitud.

(4) Võimaluse korral prokuratuur või kohus konsulteerib ja vahetab vajalikku teavet asjaomase liikmesriigiga:

- 1) tagava meetme kohaldamise otsuse koostamise ajal või vähemalt enne tagava meetme kohaldamise otsuse ja Euroopa tõkendi tunnistuse edastamist;
- 2) enne tagava meetme kohandamist käesoleva seadustiku § 489²⁷ lõikes 1 sätestatud alusel;
- 3) tagava meetme täitmise üle sujuva ja tõhusa järelevalve hõlbustamiseks;
- 4) kui tagavale meetmele allutatud isik on tagavat meedet oluliselt rikkunud.

(5) Prokuratuur või kohus teavitab Justiitsministeeriumi tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamisest või tunnustamata jätmisest, Euroopa tõkendi tunnistuse tagasivõtmisest ning tagava meetme täitmise üle järelevalve teostamise lõpetamisest.

§ 489²⁴. Edasiste otsuste tegemise pädevus

Kõik tagava meetme kohaldamise otsusega seotud edasised otsused teeb taotleva riigi pädev asutus. Sellised otsused on eelkõige tagava meetme kohaldamise otsuse uuendamine, läbivaatamine ja tagasivõtmine, tagavate meetmete muutmine ning vahistamismääruse või muu sellise mõjuga täitmisele pööratava kohtuotsuse tegemine.

2. alljaotis
Euroopa Liidu liikmesriigis tehtud vahistamise asemel alternatiivse kriminaalmenetlust
tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamise ja täitmise menetlus

§ 489²⁵. Tunnustamise otsustamine

- (1) Eestile esitatud Euroopa tõkendi tunnistust on pädev menetlema Justiitsministeerium ja selle täitmise üle otsustama:
- 1) tagavale meetmele allutatud isiku elukoha järgne maakohus, kui tagav meede on kohaldatud kohtu poolt;
 - 2) prokuratuur käesoleva lõike punktis 1 nimetatata juhtudel.
- (2) Prokuratuur või kohus koostab tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamise või tunnustamata jätmise kohta määruse, mis edastatakse viivitamata taotleva riigi pädevale asutusele. Tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamise korral võib prokuratuur või kohus selle täitmiseks edastada pädevale õigusasutusele või asuda otsust ise täitma.
- (3) Prokuratuur või kohus otsustab tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamise 20 tööpäeva jooksul pärast seda, kui on tagava meetme kohaldamise otsuse ja Euroopa tõkendi tunnistuse kätte saanud.
- (4) Kui taotlev riik on teatanud, et tagava meetme kohaldamise otsuse peale on esitatud kaebus, pikeneb tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamise tähtaeg 20 tööpäeva võrra.
- (5) Kui tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamine ei ole erakorralistel asjaoludel käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 sätestatud tähtaja jooksul võimalik, teavitab prokuratuur või kohus sellest viivitamata taotleva riigi pädevat asutust, esitades viivituse põhjused ja hinnangulise aja, mis on vajalik lõpliku otsuse tegemiseks.

§ 489²⁶. Tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamise edasilükkamine

Tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamine lükatakse edasi, kui käesoleva seadustiku §-s 489¹⁸ nimetatud tunnistus on puudulik või ei vasta selgelt tagava meetme kohaldamise otsusele, kuni prokuratuuri või kohtu poolt selle tunnistuse täiendamiseks või parandamiseks määratud mõistliku tähtpäevani.

§ 489²⁷. Tagava meetme kohandamine

- (1) Kui isikule välisriigis kohaldatud tagav meede on vastuolus Eesti kriminaalmenetluses kohaldatavate kriminaalmenetlust tagavate meetmetega, kohandatakse välisriigis kohaldatud tagavat meedet selliselt, et see oleks kooskõlas Eestis kohaldatavate tagavate meetmetega. Kohandatud tagav meede peab võimalikult täpselt vastama taotlevas riigis määratud tagava meetme laadile.
- (2) Kohandatud tagav meede ei tohi olla rangem kui isikule taotlevas riigis kohaldatud tagav meede.
- (3) Tagava meetme kohandamise põhjused, viis ning kohandamise mõju tagava meetme täitmise järelevalvele märgitakse käesoleva seadustiku § 489²⁵ lõikes 2 nimetatud määruuses.

§ 489²⁸. Tagava meetme täitmise järelevalvele kohaldatav õigus

Tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamisel teostatakse tagava meetme täitmise üle järelevalvet Eesti õiguse kohaselt.

§ 489²⁹. Tunnustamisotsuse vaidlustamine

- (1) Tagavale meetmele allutatud isik võib käesoleva seadustiku § 489²⁵ lõikes 2 nimetatud prokuratuuri või kohtu määruse peale esitada kaebuse kolme päeva jooksul määruse kättesaamisest arvates.
- (2) Prokuratuuri määruse peale esitatakse kaebus maakohtu eeluurimiskohtunikule, kelle tööpiirkonnas vaidlustatud määrus tehti.
- (3) Kohtu määruse peale esitatakse kaebus määruse teinud kohtu kõrgemalseisvale kohtule vaidlustatava kohtumääruse teinud kohtu kaudu.
- (4) Kaebus vaadatakse kirjalikus menetluses läbi kümne päeva jooksul arvates asja saabumisest kaebuse lahendamiseks pädevale kohtule.
- (5) Kaebuse esitamine ei peata vaidlustatava määruse täitmist.
- (6) Eeluurimiskohtuniku või ringkonnakohtu määrus on lõplik ja seda ei saa edasi kaevata.

§ 489³⁰. Eesti pädevus tagava meetme täitmise järelevalvel

- (1) Eesti on pädev ja kohustatud tagava meetme täitmise üle järelevalvet teostama tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamisest alates.
- (2) Kui tagavat meedet on kohandatud, ei asuta selle täitmise üle järelevalvet teostama enne kümne päeva möödumist käesoleva seadustiku § 489²⁵lõikes 2 nimetatud määrase edastamisest taotlevale riigile. Kokkuleppel taotleva riigiga võib asuda järelevalvet teostama ka varem, kuid mitte enne tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamist.
- (3) Kui tagava meetme täitmise üle asutakse järelevalvet teostama, võetakse käesoleva seadustiku § 489²⁵lõikes 2 nimetatud määrasele viivitamata tagavale meetmele allutatud isiku allkiri.
- (4) Kohtueelses menetluses ei tohi tagava meetme täitmise üle järelevalvet teostada kauem kui üks aasta. Kriminaalasja erilise keerukuse või mahukuse korral või kriminaalmenetluses rahvusvahelise koostööga kaasnevatel erandlikel asjaoludel võib prokuratuur või kohus taotleva riigi pädeva asutuse taotlusel pikendada tagava meetme täitmise järelevalve tähtaega kohtueelses menetluses kuni kahe aastani.
- (5) Eesti pädevus tagava meetme täitmise üle järelevalve teostamisel lõpeb ja läheb üle taotlevale riigile järgmistel juhtudel:
 - 1) pärast tagava meetme kohaldamise otsuse tunnustamist ei ole isikut võimalik Eesti territooriumilt leida;
 - 2) tagavale meetmele allutatud isiku seaduslik ja alaline elukoht ei ole Eestis;
 - 3) Euroopa tõkendi tunnistus on taotleva riigi poolt tagasi võetud ning Eestit on sellest nõuetekohaselt teavitatud;
 - 4) Eesti on keeldunud tagava meetme täitmise järelevalvest käesolevas jaotises nimetatud põhjustel;
 - 5) käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud ajavahemik on möödunud.
- (6) Prokuratuur või kohus võib Justiitsministeeriumi vahendusel tagava meetme täitmise järelevalve ajal alati kutsuda taotleva riigi pädevat asutust üles esitama teavet selle kohta, kas tagava meetme täitmise järelevalve on endiselt vajalik.

§ 489³¹. Eesti pädevus tagava meetme muutmise korral

Kui taotleva riigi pädev asutus on tagava meetme liiki või laadi muutnud, võib muudetud tagavat meedet kohandada käesoleva seadustiku §-s 489²⁷sätetatud korras või keelduda tagava meetme täitmise üle järelevalve teostamisest § 489²²lõike 1 punktis 8 sätetatud alusel.

§ 489³². Tagava meetme täitmise järelevalve lõpetamine seoses vastamata teavitustega

- (1) Kui taotleva riigi pädevale asutusele on esitatud mitu käesoleva seadustiku § 489²³lõike 1 punktis 6 nimetatud teavitust, kuid taotleva riigi pädev asutus ei ole tagava meetme kohaldamise otsuse kohta teinud ühtegi käesoleva seadustiku §-s 489²⁴ nimetatud otsust, võib prokuratuur või kohus taotlevale riigile anda mõistliku tähtaja sellise otsuse tegemiseks.
- (2) Kui taotleva riigi pädev asutus ei tee käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaja jooksul käesoleva seadustiku §-s 489²⁴ nimetatud otsust, võib prokuratuur või kohus otsustada lõpetada tagava meetme täitmise järelevalve.

§ 489³³. Isiku loovutamine

- (1) Kui taotleva riigi pädev asutus on teinud vahistamismääruse või muu samaväärse jõuga täitmisele pööratava kohtuotsuse, loovutatakse tagavale meetmele allutatud isik käesoleva jao 2. jaotise sätete kohaselt.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul ei kohaldata käesoleva seadustiku § 491 lõiget 1.

3. alljaotis **Euroopa tõkendi tunnistuse ja kriminaalmenetlust tagava meetme kohaldamise otsuse esitamine Euroopa Liidu liikmesriigile**

§ 489³⁴. Euroopa tõkendi tunnistuse esitamine tunnustamiseks ja täitmiseks

- (1) Euroopa tõkendi tunnistust on kohtueelses menetluses pädev koostama prokuratuur ja kohtumenetluses kohus. Euroopa tõkendi tunnistus edastatakse täitvale riigile Justiitsministeeriumi kaudu.
- (2) Euroopa tõkendi tunnistuse võib edastada selle Euroopa Liidu liikmesriigi pädevale asutusele:
 - 1) kus on tagavale meetmele allutatud isiku seaduslik ja alaline elukoht, kui tagavale meetmele allutatud ja selle kohaldamisest teavitatud isik on nõus kõnealusesse riiki tagasi pöörduma, või

2) kus ei ole isiku seaduslik ja alaline elukoht, kui tagavale meetmele allutatud isik on seda taotlenud ning kõnealune asutus annab selleks oma nõusoleku.

(3) Euroopa tõkendi tunnistus koos tagava meetme kohaldamise otsusega esitatakse korraga ainult ühele riigile.

(4) Euroopa tõkendi tunnistus ja tagava meetme kohaldamise otsus koostatakse eesti keeles. Justiitsministeerium tõlgib Euroopa tõkendi tunnistuse täitva riigi määratud keelde.

(5) Euroopa tõkendi tunnistuse vormi kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 489³⁵. Tagava meetme täitmise järelevalve pädevus

(1) Eesti pädevus tagava meetme täitmise üle järelevalve teostamisel läheb üle täitvale riigile alates hetkest, kui täitev riik on tagava meetme kohaldamise otsust tunnustanud ning Eestit sellisest tunnustamisest nõuetekohaselt teavitanud.

(2) Tagava meetme täitmise üle järelevalve teostamise pädevus läheb Eestile üle, kui:

1) Eesti on Euroopa tõkendi tunnistuse tagasi võtnud ja sellest täitvat riiki nõuetekohaselt teavitanud või

2) täitev riik on mis tahes põhjusel lõpetanud tagava meetme täitmise üle järelevalve.

§ 489³⁶. Tagava meetme täitmise järelevalve pikendamise taotlemine

Kui maksimaalne ajavahemik, mille vältel täitev riik tagava meetme täitmise üle järelevalvet teostab, hakkab mööduma, võib Euroopa tõkendi tunnistuse koostanud prokuratuur või kohus esitada täitva riigi pädevale asutusele Justiitsministeeriumi vahendusel taotluse pikendada tagava meetme täitmise järelevalvet.”;

81)paragrahvi 492 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

82)paragrahvi 503 lõike 2 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) käesoleva seadustiku § 492 lõigetes 3 ja 5 ning § 489⁷lõikes 1 sätestatud loovutamise tingimused;”;

83)paragrahvi 508⁵⁸punktis 4 asendatakse sõna „või” sõnaga „ja”;

84)paragrahvi 508⁵⁸punkti 5 täiendatakse enne semikoolonit sõnadega „, mis ei võimalda §-s 508⁵⁴määratud järelevalvet teostada”;

85)paragrahvi 508⁵⁸täiendatakse punktiga 11 järgmises sõnastuses:

„11) isiku suhtes on süüdimõistmise aluseks oleva süüteoiga seoses jõustunud teine kohtulahend või süüteomenetluse lõpetamise määrus.”;

86)paragrahvi 508⁸¹lõikes 3 asendatakse sõnad „§ 508⁷⁹lõikes 2” sõnadega „käesoleva paragrahvi lõikes 5”;

87)paragrahvi 508⁸¹täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Teabe edastamise vormi kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

88)paragrahvi 508⁸²lõikes 2 asendatakse sõnad „§ 508⁷⁹lõikes 2” sõnadega „§ 508⁸¹lõikes 5”;

89)seadustiku normitehnilist märkust täiendatakse pärast sõna „vara” sõnaga „või”;

90)seadustiku normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„nõukogu raamotsus 2009/829/JSK Euroopa Liidu liikmesriikides vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta järelevalvemeetmete rakendamise otsuste kui kohtueelse kinnipidamisega seotud alternatiivse võimaluse suhtes (ELT L 294, 11.11.2009, lk 20–40).”.

§ 2. Halduskohtumenetluse seadustiku muutmine

Halduskohtumenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 184 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Pärast apellatsioonitähataja möödumist, kuid käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud 14-päevase tähtaja jooksul esitatud vastuapellatsioonkaebus jäetakse läbi vaatamata, kui apellant loobub apellatsioonkaebusest, kui seda ei võeta menetlusse või kui see jäetakse läbi vaatamata või kui asja menetlus lõpetatakse.”;

2)paragrahvi § 191 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Apellant võib ringkonnakohtule esitatud avaldusega loobuda apellatsioonkaebusest asja arutamise lõpetamiseni, kirjaliku menetluse puhul aga kuni avalduste esitamiseks antud tähtaja möödumiseni.”;

3)paragrahvi 209 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Määruskaebuse esitaja võib määruskaebusest loobuda kuni asja arutamise lõpetamiseni, kirjaliku menetluse puhul aga kuni avalduste esitamiseks antud tähtaja möödumiseni. Kohus lõpetab määruskaebuse menetluse määrusega. Määruskaebuse esitaja ei saa enam vaidlustatud määruse peale uut määruskaebust esitada.”;

4)paragrahvi 212 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kassatsioonkaebus tuleb esitada 30 päeva jooksul otsuse avalikult teatavastegemisest arvates. Kui kohtuotsuse avalikult teatavastegemise aega ei teatatud kohtuistungil või kui kohtuotsuse avalikult teatavastegemise aeg teatati kohtuistungil, millelt puudumiseks oli menetlusosalisel mõjuv põhjus, ning menetlusosalisele ei ole teadet kohtuotsuse teatavastegemise aja kohta eelnevalt kätte toimetatud, hakkab kassatsioonitähetaeg kulgema kohtuotsuse kättetoimetamisest arvates. Lihtmenetluses kirjeldava või põhjendava osata tehtud otsuse täiendamise korral puuduva osaga vastavalt käesoleva seadustiku § 201 lõikele 6 hakkab kassatsioonitähetaeg uuesti kulgema tervikotsuse teatavastegemisest.”;

5)paragrahvi 215 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Pärast kassatsioonitähetaja möödumist, kuid käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud 14-päevase tähtaja jooksul esitatud vastukassatsioonkaebus jäetakse läbi vaatamata, kui kassaator loobub kassatsioonkaebusest, kui seda ei võeta menetlusse või kui see jäetakse läbi vaatamata või kui asja menetlus lõpetatakse.”;

6)paragrahvi 217 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui esineb kassatsioonkaebuse läbivaatamist takistav puudus, mida ilmselt saab kõrvaldada, annab kohus määrusega kassaatorile mõistliku tähtaja puuduse kõrvaldamiseks ning jätab kassatsioonkaebuse seniks käiguta.”;

7)paragrahvi 218 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

8)paragrahvi 221 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kassaator võib Riigikohtule esitatud kirjaliku avaldusega loobuda kassatsioonkaebusest asja arutamise lõpetamiseni, kirjaliku menetluse puhul aga kuni avalduste esitamiseks antud tähtaja möödumiseni.”;

9)paragrahvi 226 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Kui asi vaadatakse läbi kohtuistungil, on istungi eesistujaks Riigikohtu halduskolleegiumi esimees, tema puudumisel aga ametialaselt vanim halduskolleegiumi liige, võrdse ametialase vanuse puhul vanim liige.”;

10)paragrahvi 227 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui Riigikohtus haldusasja lahendav kohtukoosseis peab vajalikuks seaduse tõlgendamisel kõrvale kalduda mõne teise kolleegiumi või Riigikohtu erikogu viimasest seisukohast või see on vajalik seaduse ühetaolise kohaldamise tagamiseks, antakse haldusasi määrusega lahendada erineval seisukohal olevate kolleegiumide vahelisele erikogule.”;

11)paragrahvi 237 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Määruskaebuse esitaja võib määruskaebusest loobuda kuni asja arutamise lõpetamiseni, kirjaliku menetluse puhul aga kuni avalduste esitamiseks antud tähtaja möödumiseni.”;

12)paragrahvi 238 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

„(4) Määruskaebuse esitamine ei peata vaidlustatud määruse täitmist, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti. Määruskaebuse esitamine trahvi maksmise määruse peale peatab määruse täitmise.

(5) Riigikohus võib enne määruskaebuse lahendamist määruskaebuse tagada, muu hulgas peatada vaidlustatud määruse täitmise või kohaldada muid esialgse õiguskaitse abinõusid.”.

§ 3. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmine

Tsiviilkohtumenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 18 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui Riigikohtus asja lahendavas kohtukoosseisus tekivad põhimõttelist laadi eriarvamused seaduse kohaldamisel, antakse asi lahendada Riigikohtu tsiviilkolleegiumi kogu koosseisule. Kohtukoosseis võib anda tsiviilasja tsiviilkolleegiumi kogu koosseisule ka juhul, kui see on kohtukoosseisu arvates vajalik kohtupraktika ühtlustamiseks ja edasiarendamiseks või kui koosseisu enamus tahab muuta tsiviilkolleegiumi senist seisukohta seaduse kohaldamisel.”;

2)paragrahvi 19 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui Riigikohtus tsiviilasja lahendav kohtukoosseis peab vajalikuks seaduse tõlgendamisel kõrvale kalduda mõne teise kolleegiumi või Riigikohtu erikogu viimasest seisukohast või see on vajalik seaduse ühetaolise kohaldamise tagamiseks, antakse asi määrusega lahendada erikogule.”;

3)paragrahvi 19 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Riigikohtu erikogule või üldkogule lahendada antud asja kannab erikogule või üldkogule ette tsiviilkolleegiumi liige kolleegiumi esimehe korraldusel.”;

4)paragrahvi 670 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui ringkonnakohus tunnistab tsiviilasja lahendamisel kohtuotsuse resolutsioonis kohaldamisele kuuluva õigustloova akti põhiseadusega vastuolus olevaks ja jättis selle kohaldamata, arvestatakse kassatsioonkaebuse esitamise tähtaega kohaldamata jäetud õigustloova akti kohta Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve korras tehtud lahendi kuulutamisest arvates.”;

5)paragrahvi 678 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

6)paragrahvi 679 lõike 7 neljandas lauses asendatakse sõna „seitsme” arvuga „30”;

7)paragrahvi 682 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kohus jätab kassatsioonkaebuse põhjendatud määrusega läbi vaatamata, kui pärast kaebuse menetlusse võtmist ilmneb, et kassatsioonkaebus ei vasta seadusega sätestatud nõuetele või et kassatsioonkaebus on esitatud pärast kassatsioonitähataja möödumist ja Riigikohus ei ennista tähtaega.”;

8)paragrahvi 694 lõike 3 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Vajaduse korral võib määrusega avalikult teatavastegemise tähtaega pikendada kuni 60 päevani.”;

9)paragrahvi 698 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui kohus tunnistab asja lahendamisel määrusega kohaldamisele kuuluva õigustloova akti põhiseadusega vastuolus olevaks ja jättis selle kohaldamata, arvestatakse määruskaebuse esitamise tähtaega kohaldamata jäetud õigustloova akti kohta Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve korras tehtud lahendi kuulutamisest arvates.”.

§ 4. Vangistusseaduse muutmine

Vangistusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 76 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „karistusseadustiku § 76 lõike 2 punkti 1 või lõike 3 punkti 1 alusel” tekstiosaga „karistusseadustiku § 76 lõike 1 punkti 1 või lõike 2 punkti 1 alusel”;

2)paragrahvi 76 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kinnipeetava, kes oli kuriteo toimepanemise ajal noorem kui kaheksateistaastane, katseajaga tingimisi enne tähtaega vabastamata jätmisel karistusseadustiku § 76¹lõike 1 alusel edastab vanglateenistus käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud materjalid uuesti kohtule pärast karistusseadustiku § 76 lõike 2 punktis 2 või § 76¹lõikes 2 sätestatud karistusaja ärakandmist, kuid mitte hiljem kui kuue kuu möödumisel tingimisi enne tähtaega vabastamata jätmise määruse jõustumisest, kui kohus ei ole sätestanud oma määrukses materjalide uuesti esitamiseks pikemat või lühemat tähtaega.”.

§ 5. Väärteomenetluse seadustiku muutmine

Väärteomenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1)seadustikku täiendatakse §-ga 3¹ järgmises sõnastuses:

„§ 3¹.Väärteomenetluse kohustuslikkuse põhimõte

(1) Väärteote tunnuste ilmnemisel on kohtuväline menetleja kohustatud alustama ja läbi viima väärteomenetluse, kui tegu ei ole kohtuvälise menetleja veendumuse kohaselt vähetähtis või puuduvad käesoleva seadustiku §-s 29 sätestatud väärteomenetlust välistavad asjaolud.

(2) Vähetähtsa väärteo korral ei pea väärteomenetlust alustama ja võib piirduda väärteo tunnustega teo toimepannud isiku suulise hoiatamisega.

(3) Vähetähtsa väärteo korral ei pea väärteomenetlust alustama, kui väärteo toimepannud isiku väljaselgitamine on ebatõenäoline või kui menetluse läbiviimine oleks väärteo asjaolusid arvestades ebamõistlikult kulukas.

(4) Väärtegu ei ole vähetähtis, kui väärteo toimepanemisega on tekitatud kahju või kui väärteoteates on osutatud tekitatud kahjule.”;

2)paragrahvi 10 täiendatakse lõikega 2¹järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kohtuvälise menetleja juht võib anda kohtuvälise menetluse seaduslikkuse ja tulemuslikkuse tagamiseks kohtuvälise menetleja menetluspädevuse valdkonnas üldiseid juhiseid.”;

3)paragrahvi 30 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Menetleja võib väärteomenetluse lõpetada, kui:

1) menetlusaluse isiku süü ei ole suur ja väärteomenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi;

2) menetlusalune isik on väärteoga tekitatud kahju vabatahtlikult hüvitanud või heastanud või

3) menetlusalune isik on võtnud kohustuse osaleda sotsiaalprogrammis.”;

4)paragrahvi 30 täiendatakse lõigetega 1¹–1⁴järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 ettenähtud kohustuse täitmisel lähtutakse kindla sotsiaalprogrammi kohaldamise minimaalsest tähtajast, mis ei tohi ületada kümmet kuud. Kokkuvõtte sotsiaalprogrammi läbimise kohta lisab kohtuvälise menetleja väärteotoimikusse.

(1²) Kui isik, kelle suhtes on väärteomenetlus lõpetatud käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 3 alusel, ei täida võetud kohustust või paneb sotsiaalprogrammis osalemise ajal toime uue süüteo, võib kohtuvälise menetleja uuendada väärteomenetluse oma määrusega. Kui uuendatud menetluses isikut karistatakse, siis sotsiaalprogrammis osalemise aega karistusest maha ei arvata.

(1³) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustel väärteomenetluse lõpetamisel hüvitab menetluskulud menetlusalune isik. Alaealise menetlusaluse isiku menetluskulud jäävad riigi kanda.

(1⁴) Menetluskulud määrates arvestab menetleja kriminaalmenetluse seadustiku § 180 lõikes 3 sätestatut.”;

5)paragrahvi 31³lõikes 1 asendatakse sõnad „väärteoprotokollis, kiirmenetluse otsuses või hoiatamisotsuses” sõnadega „väärteoprotokollis või kiirmenetluse otsuses”;

6)paragrahvi 31⁴lõikes 2 ning §-s 31⁵asendatakse sõnad „väärteoprotokollis, kiirmenetluse otsusele või hoiatamisotsusele” sõnadega „väärteoprotokollis või kiirmenetluse otsusele”;

7)paragrahvi 44 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Isiku kinnipidamisel ei kohaldata kriminaalmenetluse seadustiku § 35¹lõigetes 2–4 sätestatut.”;

8)seadustiku 10. peatüki 1. jagu tunnistatakse kehtetuks;

9)paragrahvi 54³lõige 3 sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Trahviteate avaldamisel Ametlikes Teadaannetes avaldatakse mootorsõiduki eest vastutava isiku andmetest tema ees- ja perekonnanimi ning isikukood, või kui see ei ole võimalik, siis isikukoodi asemel sünniaeg. Trahviteade loetakse avalikult kättesaadavaks, kui on möödunud 30 päeva selle Ametlikes Teadaannetes ilmumise päevast või kui isik kinnitab Ametlike Teadaannete infosüsteemis teate kättesaamise.”;

10)paragrahvi 55 lõike 2 punktis 1 asendatakse arv „100” arvuga „200”;

11)paragrahvi 55 lõike 2 punktis 2 asendatakse arv „1300” arvuga „13 000”;

12)paragrahvi 59 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Väärteoteade on teade, milles kirjeldatakse sündmust, fakti või tegevust, milles võivad esineda väärteotunnused.

(2) Kui väärteo toimepanemise kohta on esitatud väärteoteade, on kohtuväline menetleja kohustatud väärteoteate kättesaamisest arvates 15 päeva jooksul alustama väärteomenetluse või otsustama väärteomenetluse alustamata jätmise ning teatama väärteomenetluse alustamata jätmisest väärteoteate esitajale.

(3) Teates väärteomenetluse alustamata jätmise kohta võib jätta põhistuse esitamata, kui väärteomenetlus on jäetud alustamata käesoleva seadustiku §-s 29 nimetatud alusel ning väärteoteates ei ole osutatud selle esitajale väärteo toimepanemisega tekitatud kahjule.

(4) Pärast väärteomenetluse alustamata jätmise teate saamist võib väärteoteate esitaja esitada kaebuse kohtuvälise menetleja juhile väärteomenetluse alustamata jätmise peale käesoleva seadustiku §-s 76 ettenähtud korras.”;

13)paragrahvi 69 lõike 6 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Menetlusaluse isiku taotlusel ja kohtuvälise menetleja nõusolekul võib toimikuga tutvumise ning vastulause esitamise aega lühendada.”;

14)paragrahvi 70 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Väärteoprotokoll koopia antakse menetlusalusele isikule kätte allkirja vastu. Väärteoprotokoll kätteandmisel selgitatakse menetlusalusele isikule tema õigust esitada väärteoprotokollile vastulause, samuti seda, et kohtuvälise menetleja lahend tehakse kirjalikus menetluses ja menetlusalusel isikul on õigus tutvuda lahendiga kohtuvälise menetleja juures. Samuti selgitatakse, et soovi korral saadetakse lahendi koopia menetlusaluse isiku e-posti aadressile.”;

15)paragrahvi 70 lõiked 4 ja 5 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Kui väärteoasja lahendamine on seaduse alusel kohtuvälise menetleja pädevuses, peab kohtuvälise menetleja lahend olema menetlusalusele isikule kohtuvälise menetleja juures kättesaadav pärast seda, kui on möödunud 30 päeva väärteoprotokoll koopia menetlusalusele isikule kätteandmisest. Menetlusaluse isiku taotlusel ja kohtuvälise menetleja nõusolekul võib lahendiga tutvumise ja lahendi koopia kättesaamise tähtaega lühendada. Kui menetlusalune isik on väärteoprotokoll kättesaamisel või vastulauses esitanud soovi saada lahend oma e-posti aadressil, saadetakse lahendi koopia soovitud aadressil.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul märgitakse menetlusalusele isikule väärteoprotokoll koopia kätteandmisel väärteoprotokollile ja selle koopiale kuupäev, millal kohtuvälise menetleja lahend on kohtuvälise menetleja juures tutvumiseks kättesaadav ja menetlusalune isik või tema kaitsja võivad saada lahendi koopia. Menetlusaluse isiku nõusolekul võib kohtuväline menetleja saata valminud lahendi koopia menetlusaluse isiku antud e-posti aadressil või teavitada menetlusalust isikut valminud lahendist e-toimiku süsteemi kaudu. Menetlusaluse isiku teavitamine valminud lahendist või lahendi koopia saatmine menetlusalusele isikule ei muuda käesoleva seadustiku §-s 114 sätestatud edasikaebetähtaegu.”;

16)paragrahvi 70 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Menetlusalusele isikule selgitatakse väärteoprotokoll koopia kätteandmisel, et sellest kuupäevast, kui kohtuvälise menetleja lahend on kohtuvälise menetleja juures menetlusalusele isikule tutvumiseks kättesaadav, algab kohtuvälise menetleja lahendi kaebetähtaeg.”;

17)paragrahvi 76 lõikes 3 asendatakse tekstiosa „lõikes 1” tekstiosaga „lõigetes 1 ja 2”;

18)paragrahvi 113 lõike 4 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) selgitab, et kui kohtumenetluse pool soovib kasutada apellatsioonioõigust, peab ta sellest kirjalikult teatama maakohtule seitsme päeva jooksul alates kohtuotsuse lõpposa kuulutamisest, välja arvatud käesoleva seadustiku § 137 lõikes 1¹ ettenähtud juhul.”;

19)paragrahvi 135 lõike 4 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) kui kohtumenetluse pool soovib kasutada kassatsioonioõigust, peab ta sellest kirjalikult teatama maakohtule seitsme päeva jooksul alates kohtuotsuse lõpposa kuulutamisest, välja arvatud käesoleva seadustiku § 156 lõikes 1¹ ettenähtud juhul.”;

20)paragrahvi 137 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui kohtumenetluse pool soovib kasutada apellatsioonioõigust, peab ta sellest kirjalikult teatama maakohtule seitsme päeva jooksul alates kohtuotsuse lõpposa kuulutamisest, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ ettenähtud juhul.”;

21)paragrahvi 137 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kui üks kohtumenetluse pool on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaja jooksul teatanud apellatsioonioiguse kasutamise soovist ega ole sellest loobunud, on ülejäänud kohtumenetluse pooltel apellatsioonioigus olenemata sellest, kas nad ise on apellatsioonioiguse kasutamise soovist teatanud.”;

22)paragrahvi 137 lõiked 2–4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kohtumenetluse poole soovist kasutada apellatsioonioigust või teate esitamise järel apellatsioonioiguse kasutamisest loobuda teatab maakohus teisele kohtumenetluse poolele kirjalikult.

(3) Apellatsioon esitatakse ringkonnakohtule 15 päeva jooksul alates päevast, millal maakohtu otsus on kohtumenetluse pooltele käesoleva seadustiku § 113 lõike 4 punkti 1 kohaselt kohtus tutvumiseks kättesaadav.

(4) Kui kohus tunnistas vääртеoasja lahendamisel kohtuotsuse resolutiivosas kohaldamisele kuuluva õigustloova akti põhiseadusega vastuolus olevaks ja jättis selle kohaldamata, esitatakse apellatsioon kümne päeva jooksul arvates kohaldamata jäetud õigustloova akti kohta Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve korras tehtud lahendi kuulutamisest.”;

23)paragrahvi 137 lõiget 5 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Ennistamist võib taotleda 14 päeva jooksul alates päevast, millal takistus ära langes.”;

24)paragrahv 138 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 138. Vääртеotoimiku väljanõudmine ja toimikuga tutvumine

(1) Ringkonnakohus nõuab apellatsiooni saamisel asja menetlenud maakohtult viivitamata välja vääртеotoimiku. Maakohus saadab vääртеotoimiku viivitamata pärast üleandmisnõude saamist ringkonnakohtule.

(2) Kohtumenetluse pooltel on õigus tutvuda vääртеotoimikuga maakohtus kuni toimiku saatmiseni ringkonnakohtule, teha sellest väljakirjutusi ning taotleda toimiku materjalidest koopiade tegemist tasu eest.”;

25)paragrahv 140 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 140. Apellatsioonist teatamine

(1) Ringkonnakohus saadab apellatsiooni koopiad kohtumenetluse pooltele apellatsiooni kättesaamisest alates kolme päeva jooksul.

(2) Kohtumenetluse pooltel on õigus:

1) tutvuda ringkonnakohtus vääртеotoimikuga ja teha toimikus olevatest kirjalikest tõenditest väljakirjutusi ning taotleda kohtu kantseleilt toimikus olevatest kirjalikest tõenditest koopiade tegemist tasu eest;

2) esitada ringkonnakohtule apellatsiooni kohta kirjalik vastulause kuni kohtuistungil alguseni.”;

26)paragrahvi 142 lõike 2 punkt 3¹muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3¹) apellant ei ole käesoleva seadustiku § 113 lõike 4 punktis 3 ettenähtud tähtaja jooksul teatanud maakohtule kirjalikult apellatsioonioiguse kasutamise soovist, välja arvatud juhul, kui teatamine ei olnud kohustuslik.”;

27)paragrahvi 156 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui kohtumenetluse pool soovib kasutada kassatsioonioigust, peab ta sellest kirjalikult teatama maakohtule või ringkonnakohtule seitsme päeva jooksul alates kohtuotsuse lõpposa kuulutamisest, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 1¹nimetatud juhul.”;

28)paragrahvi 156 täiendatakse lõikega 1¹järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kui üks kohtumenetluse pool on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaja jooksul teatanud kassatsioonioiguse kasutamise soovist ega ole sellest loobunud, on ülejäänud kohtumenetluse pooltel kassatsioonioigus olenemata sellest, kas nad ise on kassatsioonioiguse kasutamise soovist teatanud.”;

29)paragrahvi 156 lõiked 2 ja 3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kohtumenetluse poole soovist kasutada kassatsioonioigust või teate esitamise järel kassatsioonioiguse kasutamisest loobuda, teatab maakohus või ringkonnakohus teisele kohtumenetluse poolele kirjalikult.

(3) Kassatsioon esitatakse Riigikohtule kirjalikult 30 päeva jooksul alates otsuse avalikult teatavastegemisest.”;

30)paragrahvi 156 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

31)paragrahvi 156 lõige 4¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4¹) Kui maakohus või ringkonnakohus tunnistab vääртеoasja lahendamisel kohtuotsuse lõpposas kohaldamisele kuuluva õigustloova akti põhiseadusega vastuolus olevaks ja jättis selle kohaldamata, arvestatakse kassatsiooni esitamise tähtaega kohaldamata jäetud õigustloova akti kohta Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve korras tehtud lahendi kuulutamisest.”;

32)paragrahvi 156 lõiget 6 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Ennistamist võib taotleda 14 päeva jooksul alates päevast, millal takistus ära langes.”;

33)paragrahvi 158 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kassatsioon vormistatakse masina- või arvutikirjas.”;

34)paragrahv 159 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 159. Vääртеotoimiku väljanõudmine ja toimikuga tutvumine

(1) Riigikohus nõuab kassatsiooni saamisel asja menetlenud maa- või ringkonnakohtult viivitamata välja vääртеotoimiku. Maa- või ringkonnakohus saadab vääртеotoimiku viivitamata pärast üleandmisnõude saamist Riigikohtule.

(2) Kohtumenetluse pooltel on õigus tutvuda vääртеotoimikuga maakohtus või ringkonnakohtus kuni toimiku saatmiseni Riigikohtule.

(3) Pärast kassatsioonimenetluse lõppu tagastab Riigikohus kohtutoimiku asja menetlenud kohtusse.”;

35)paragrahvi 160 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Riigikohus otsustab mõistliku aja jooksul pärast kassatsioonile vastamiseks antud tähtaja möödumist vääртеotoimiku põhjal ja menetlusosalisi välja kutsumata kassatsiooni menetlusse võtmise või sellest keeldumise.”;

36)paragrahvi 160 lõike 7 neljandas lauses asendatakse sõna „seitsme” arvuga „30”;

37)paragrahvi 160 lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Kui kassatsiooni menetlusse ei võeta, lisatakse kassatsioon ja selle menetlusse võtmata jätmise määrus vääртеotoimikusse, mis tagastatakse maakohtule. Kassatsiooni menetlusse võtmata jätmisel märgitakse määruuses ära kassatsiooni menetlusse võtmata jätmise alus. Määruse koopia saadetakse menetlusalusele isikule, kui tal puudub kohtumenetluses kaitsja.”;

38)paragrahvi 160¹tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui esineb kassatsiooni läbivaatamist takistav puudus, mida ilmselt saab kõrvaldada, annab kohus määruusega kassaatorile mõistliku tähtaja puuduse kõrvaldamiseks ning jätab kassatsiooni seniks käiguta.”;

39)paragrahvi 161 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) kassaator ei ole käesoleva seadustiku § 135 lõike 4 punktis 3 ettenähtud tähtaja jooksul teatanud maakohtule või ringkonnakohtule kirjalikult kassatsiooniõiguse kasutamise soovist, välja arvatud juhul, kui teatamine ei olnud kohustuslik;”;

40)paragrahvi 167 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui vääртеoasja läbivaatamisel Riigikohtu kriminaalkolleegiumi kolmeliikmelises koosseisus tekivad seadud kohaldades põhimõttelist laadi eriarvamused või kui on alust arvata, et vajalikuks osutub kriminaalkolleegiumi varasemas kohtulahendis seaduse kohaldamise kohta esitatud seisukoha muutmine, antakse vääртеoasi kohtumäärusega läbi vaadata kriminaalkolleegiumi kogu koosseisule, mille koosseisus peab olema vähemalt viis riigikohtunikku.

(2) Vääртеoasja läbivaatamisel kriminaalkolleegiumi kogu koosseisus on eesistujaks kriminaalkolleegiumi esimees, tema puudumisel aga ametialaselt vanim kriminaalkolleegiumi liige, võrdse ametialase vanuse puhul vanim liige.”;

41)paragrahvi 168 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Väärteoasi antakse kohtu määruse alusel läbi vaadata Riigikohtu erikogule, kui Riigikohtu kriminaalkollegium peab väärteoasja läbi vaadates vajalikuks seadust tõlgendades muuta Riigikohtu teise kollegiumi või erikogu viimases kohtulahendis esitatud seisukohta või see on vajalik seaduse ühetaolise kohaldamise tagamiseks.”;

42)paragrahvi 176 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Riigikohtu otsus peab olema Riigikohtu kantseleis kättesaadav hiljemalt 30 päeva möödumisel Riigikohtu istungist või kohtumenetluse pooltele seisukohtade esitamiseks antud tähtpäevast kirjalikus menetluses. Vajaduse korral võib seda tähtaega määrusega pikendada kuni 60 päevani.”;

43)paragrahvis 177 asendatakse sõnad „allakirjutamise päeval” sõnadega „avalikult teatavakstegemise päevast”;

44)paragrahvi 184 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Käesoleva seadustiku § 160 järgides otsustab Riigikohus teistmisavalduse menetlusse võtmise ühe kuu jooksul pärast teistmisavaldusele vastamiseks antud tähtaja möödumist. Teistmisavalduse menetlusse võtmisel võib Riigikohus teistetavas väärteoasjas tehtud kohtulahendi täitmise vajaduse korral osaliselt või täielikult peatada.”;

45)paragrahvi 192 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Määruskaebus esitatakse vaidlustatava kohtumääruse koostanud kohtule, kui käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ ei ole sätestatud teisiti.”;

46)paragrahvi 192 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Määruskaebus ringkonnakohtu määruse peale esitatakse Riigikohtule.”;

47)paragrahvi 193 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kohtumenetluse pool võib esitada määruskaebuse 15 päeva jooksul alates vaidlustatava kohtumääruse tegemisest. Kui kohtumäärus tehti kirjalikus menetluses, siis võib kohtumenetluse pool esitada määruskaebuse 15 päeva jooksul alates päevast, millal ta sai vaidlustatavast kohtumäärusest teada või pidi teada saama.

(2) Menetlusväline isik võib esitada määruskaebuse 15 päeva jooksul alates päevast, millal ta sai vaidlustatavast kohtumäärusest teada või pidi teada saama.”;

48)paragrahvi 199 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kui kohtuvälises menetluses tehtud otsuse, kohtuotsuse või määruse peale esitatud kaebuse esitamise tähtaeg ennistatakse, loetakse, et kohtuvälises menetluses tehtud otsus, kohtuotsus või määrus ei ole jõustunud.”.

§ 6. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse § 1 punktid 4–7, 9–13, 15–17, 68 ja 69 jõustuvad 2016. aasta 1. septembril.

(2) Käesoleva seaduse § 5 punkt 9 jõustub 2015. aasta 6. aprillil.

(3) Käesoleva seaduse § 5 punktid 14 ja 15 jõustuvad 2015. aasta 1. septembril.

Eiki Nestor
Riigikogu esimees